

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 2 August, 1893.

Brutalitățile, ce s'au petrecut săptămâna trecută la Orade, au o însemnatate simptomeică și aprețierile, ce le fac foile magiare asupra lor, sunt cu mult mai caracteristice, decât se nu revenim asupra lor de nou. La alt loc al foiei noastre publicăm un raport despre decursul devastărilor, din care se vede, că foile magiare, cari sunt în locul prim de vină pentru ele, ascund adevărul și seduc publicul, scriind, că numai la trei-patru români din Orade s'au făcut „demonstrațiuni”.

Adevărul însă este, că toți românii fără excepțiune au fost atacați, deși cei mai mulți din ei n'au avut de a face cu miserabilitatea lui Pituc. Consistoriul gr. or., vicariul Goldiş, advocații, fundațiunea „Jiga” etc. nu au nici în clin, nici în mănecă cu Pituc și totuși au fost sdrobiți fără cruțare. Faptul acesta constată deci evident, că „afacerea Pituc”, a fost numai un pretecest, pus pôte anume la cale, ca „patrioții” din Orade să aibă prilej a-și pute vërșă veninul de resbunare asupra tuturor românilor. Aceste sunt fructele urei de rasă, care se propagă pe toate căile în societatea magiară. Românii sunt antipatrioți, românii sunt sëlbatici, mișei, tot ce e românesc e rău și pericolul pentru stat și magiari și prin urmare toți trebuie nimiciți, huiduiți, tiranisați și înfricați — aceste sunt refrenele, ce le auzim zilnic și cari încep a prinde rădăcini adânci în societatea magiară. Și pe când în alte locuri, la Turda, Șimleu și Arad, au fost atacate numai persoane, în Orade s'a mers mai departe, s'au atacat instituțiuni culturale, ba s'au atacat bisericele române, locașurile sante ridicate întru mărirea lui Dumnezeu.

Etă culmea fanatismului, în fața căruia muți rămânem și loviți în simțământul nostru cel mai scump și mai nobil, nu putem, decât să invocăm blăstēm asupra capetelor acelor sclerați, cari au cutezat a-și ridica mâ-

nile sacrale asupra locașurilor sfinte ale lui Dumnezeu! . . .

Și pe când astfel stau lucrurile, ce dic foile magiare? Ele dic, că românii sunt de vină la toate demonstrațiunile, căci ei le provocă, prin ultraismul lor (auți ultraiști: Pavel Lăuran etc.) ér demonstrațiile patriotice astfelu le află la loc. „Egyetértés” declarând acesta, dice, că cu toate aceste nu pôte aproba scenele turbulente din Orade, cari au luat dimensiuni prea mari. Și pentru ce? Pentru că ele compromis pe poporul magiar cavavaleresc în Europa și fac bune servicii cauzei române în străinătate. Adecă numai de frica opiniunii din afară; dacă acesta n'ar fi, dați pe ei . . .

„Magy. Hirl.” asemenea e îngrijiată, că ce va dice lumea din Europa și din acest motiv reprobă scenele.

„Bud. Hirl.” e mai explicită. Ea află natural, că s'au întemplat aceste, că poporul din Orade „a dat satisfacțiune țerii”. Episcopul Pavel, dice ea, a fost acusat de nepatriotism și nu s'a scusat. Guvernul n'a luat nici o măsură, ca lucrul să se clarifice, prin urmare simțământul patriotic s'a revoltat în oradani și ei și-au luat satisfacțiune.

Fițițele de prin provincie sunt mai înferbentate. „Szabadság” din Orade scrie cu satisfacție, că conducătorii valahi din Orade sunt de vină pentru demonstrații și astfel a isbucnit simțământul patriotic în întreg orașul.

„Arad és Vidéke” din Arad, dice adresându-se către episcopul Pavel, că nu e destul, că i-au spart ferestrele reședinței, ci merită ca un trădătoriu de patrie, ce este, să fie spânzurat.

Guvernamentalul „Pesti Hirlap” regretă, că „agitații valache ii s'a dat o frasă mare despre atrocitățile din Orade” și mângăie pe români, să nu se supere, că administrația nu i pôte apăra, căci ea are putere slabă la noi în stat și dă sfaturi la toți cetățenii, ca să se capaciteze a se abține dela es-

cese. Scim și vedem și noi, că poliția nu ne apără; am vedut acesta la Turda, am vedut la Orade. Dar ore se se reșcole unde va românii, n'ar fi îndată acolo gendarmeria, care asistă și la petreceri nevinovate de ale noastre? Pentru ce nu se recuірă și la tulburările unguirilor îndată gendarmi, dacă poliția e prăpădită și se aduc numai pe sfârșit? . . . Dificile est satiram non scribere.

Pe tonul acesta continuă foile magiare, pe tonal lor îndatinat. „Magy. Hirl.” acuzând guvernul, că nu pune capăt agitației naționalităților (?) întreabă, că „ce va fi din asta? Noi încă întreabăm, că dacă guvernul nu se nusi-iesce a pune capăt răspândirii pe căi măestrite a urei contră noastră, nu înfrână calumniile presei față de noi și de instituttele noastre, ce va fi și unde vom ajunge?

Doveđi de-ale lui Pituc. În diariul „Nagyvárad” din Oradea-Mare, canonicul Lăuran publică o esplicare nostimă a pasagiului din pamfletul lui Pituc, unde se afirmă că Lucaciu ar fi cercetat în timp de nopțe pe episcopul Pavel la Stăna de Vale. La Stăna de Vale, scrie Lăuran, era un măgar favorit al ôșpeșilor, cu numele Luca, care în mai multe veri de-a rëndul purta târhatul la escursiuni. Ôșpeții și cu deosebire copii făceau mult haz din blândul animal și decâte-ori îl vedeau urcându-se pe munte, strigau: Vine dl Luca, ceea-ce pe unguresce sună: Iőn Lukács úr. Din acest Luca cu patru picioare a creat fantasia scirea despre visita lui Vasile Lucaciu.

Explicarea e nostimă, dar dacă e adevărata, precum credem, cum stă lucrul cu fantasia lui Pituc și cu valôrea doveđilor lui, cari au destepat în oradani „simțul patriotic”?

Revista politică.

După raportul ministeriului de finanță despre intratele și erogatiunile casselor statului în al doilea cuartal, adecă din 1 Aprile până la finea lui

Iuniu anului curent suma intratelor și eșitelor se presentă astfelu: intratele 104.645,979 florini, sau cu 9.013,903 fl. 58 cr. mai mult ca în cuartalul corăspundătoriu al anului trecut. Erogatele au fost: 96.127,835 fl. sau cu 8.442,099 fl. 06 cr. mai urcate ca în cuartalul corăspundător al anului trecut, așa că bilanțul cuartalului al doilea față de cuartalul al doilea al anului trecut presentă o urcare în plus de 571,804 fl. 52 cr. — Cele mai favorabile venite sunt la dările directe, dările de consum etc., ér erogatele s'au sporit la poziția pentru dotațiunea deputaților, care a fost cu 639,870 fl. 28 cr. mai mare ca în cuartalul corăspundătoriu al anului trecut.

Foile din Budapesta anunță, că ministrul Szilágyi pentru a-și pute motiva cât mai bine proiectul despre căsătoria civilă s'a adresat presidentului dela tribunalul din Budapesta ca să-i adune date și să răspundă la întrebările: Câte procese matrimoniale s'au finalizat, în care sentința a fost desfacerea căsătoriei din cauza ilegalității actului căsătoriei la creștini și câte la jidani; la câte căsătorii micste se referă acesta și câte divorțuri au obvenit preste toate la constitorii și în fine, care a fost motivul, din care au provenit cele mai multe procese. — În cât privește actul căsătoriei, se afirmă, că proiectul conține dispozițiunea, conform căreia preotul are să săvêșcă eventual căsătoria religioasă numai după ce va fi căpătat certificat despre încheierea căsătoriei civile.

Foile magiare, mai vêrtos cele din opoziție sunt tot mai vehemente față cu autoritățile militare, pentru că acestea îndrănesc pe teritoriu unguresc să se adreseze către municipii în limba nemțescă. Ele reproduc teestual întreg cuprinsul adreselor în limba germană și se bucură, că patriotismul funcționarilor este așa de mare încât reintornéză adresele simplu sub „visz-sza”. Și în urma gălăgiei, ce o fac fo-

FOIȚA.

Bunica.

O vêđ ca prin vis.

O vêđ limpede, așa cum era. Naltă, uscățivă, cu părul creț și alb, cu ochii căprui, cu gura strênsă și cu buza de sus crestată, în dinți de peptene, dela nas în jos.

Cum deschidea pórta îi săriam înainte.

Ea băga binișor mâna în sin și îmi dicea:

— Ghici...

— Alune!

— Nu.

— Stafide!

— Nu.

— Năut!

— Tur.

— Nurt-dulcel!

— Nu.

Și până nu ghiciam, nu scotea mâna din sin.

Și totdeauna sinul ei era plin.

Îi sărutam mâna.

Ea îmi da pêrul în sus și mă săruta pe

frunte. Ne duceam la umbra dudului din fundul grădinei.

Ea își înfigea furca, cu caerul de în brâu, și începea să tragă și să rêsucescă un fir lung și subțire; eu me culcam pe spate și lăsam a lene capul în pōla ei.

Fusul sfêrăia pe la urechi și me uitam la cer, printre frunzele dudului, și mi se părea că de sus are să cadă o plōie albastră.

— Ei, acum, ce mai vrei? Îmi dicea bunica.

Surisul ei me gādila în creșcetul capului.

— Sê spui . . .

Și nici odată nu isprăvia basmul.

În glasul ei dulce slab mă legănam; genele mi se prindeau și adormiam; une-ori tresăriam și-o întrebam câte ceva; ea începea să spue și eu visam înainte.

— A fost odată un împêrat mare, mare.

— Cât de mare?

— Mare de tot. Și iubia pe împêrătésa lui ca ochii din cap. Dar copii nu avea. Și îi părea rău, îi părea rău, că nu avea copii. . .

— Bunico, e rău să n'ai copii?

— Firesce că e rău. Casa omului fără copii e casă pustie.

— Bunico, dar eu n'am copii și nu-mi pare rău.

Ea lăsa fusul, rîdea, îmi desfăcea pêrul cărlionțat în două părți și me săruta în creșcetul capului.

Câte o frunză se desprindea din ramuri și cădea legănându-se. Eu me luam cu ochii după ea și diceam:

Spune, bunico, spune.

Și așa, îi părea grozav de rău că nu are copii. Și . . . numai putea de părere de reu, că nu are copii. Intr'o di veni la el un moș bătrân, bătrân, cât își tira barba pe jos de bătrân și de cocoșat ce era. Și era mic, mic de tot . . .

— Cât era de mic?

— Pôte să fi fost așa, ca tine.

Va să dică nu era mic, mic de tot . .

— Era mic, da nu așa de tot, de tot mic. Și cum veni, îi dise: Măria ta ai doi meri în grădină, unul lângă altul, că nu scii care sunt ramurile unuia și care sunt ale altuia; și când înflorese nu scii, cari sunt florile unuia și cari sunt ale altuia; și aști doi meri înfrunlesc, înflorese, se scutură și mere nu fac. Măria ta să scii, că atunci când vor lega rod, acești doi meri, împêrătésa o să rămăe grea și o să nască un coccon cu totul de aur . . . Piticul se duse și

împêratul alergă în grădină și căută preste tot locul până dete peste cei doi meri. Merii se scuturaseră de flōre, că sub ei par' că ninsese, dar rod nu legaseră.

— De ce nu legau rod, bunico?

— Sciu eu . . . Dumnezeu scie.

Era așa de cald, așa de bine în pōla bunichii . . . și o adiere înecetică îmi recoria fruntea . . . și norii albi alunecând pe cerul albastru me amețiau, și închideam ochii.

Ea spunea, spunea înainte, mulgând repede și ușurel firul lung din caerul de în.

— Și se gādii împêratul, ce să facă, ce să drégă, ca merii să facă mere. Unii îl stătuiau să-i ude mereu, și i-a udat mereu; alții diceau să le dea mai mult sōre, și împêratul a tăiat toți pomnii de giur împregiur, și le a dat sōre de diminêța până sêra. Și merii înflorau în fie-care săptămână și se scuturau, și rod nu legau. Intr'o di veni la împêrat o babă bătrână, bătrână, și sbăr-cită, ca mină de sbêrcită, și mică, mică, ca tine de mică.

— Ca moșu de mică?

— Da, ca moșu. . .

— Atunci nu era mică de tot . . .

— Așa mică de tot, de tot, nu era. Și dice împêratului: Măria ta, până n'oi

ile magiare, autoritățile civile se ved îndemnite a urma pe calea apucată, nebagând seamă nici ordinațiunea ministrului de interne, nici autoritatea lui. Agitațiunile în privința aceste au influențat și asupra justiției. Judecătoria cercuală din Kremnitz a retrimis neresolvată o cerere a comandei militare din Pojon. Comandei nu i-a rămas alta, decât ca să facă recurs la instanțele superioare.

* * *

Presa magiară și chiar cea streină a fost surprinsă de o broșură, ce a apărut de curând, intitulată: „Memorand despre alianța ruso-francesă-magiară”. Cartea este făcută de fostul secretariu de stat Rimler și susține, că partidul independent din Ungaria a căutat legături cu Rusia, că voesce chiar să facă o alianță franco-ruso-maghiară contra alianței triple, deore-ce elementul german precumpănitoriu în această alianță nu voesce binele Ungariei și împedecă ajungerea ei în independență totală. Immediat după ce a apărut broșura, a urmat declarațiunile dela mai mulți membri ai partidului independent, în care declară, că ei despre acest lucru n'au știut nimic, nici chiar când s'a făcut desindința partidului. Pázmándy singur s'a declarat pentru această alianță, pentru care a voit să câștige și pe Eötvös. Rimler de altfelu dice, că el a petrecut în Paris și de acolo s'a dus la Petersburg, unde a făcut negocieri în astă privință și că a avut concursul conducătorilor partidei independente.

Că lucrul nu e tocmai curat și că Rimler nu a lucrat numai de capul lui nu o negă nici chiar foile din Budapesta, care altcum dau să alunge ori-ce umbră de presupunere despre o alianță în contul alianței triple. Espunerile lui Rimler câștigă însă în valoare prin publicarea unei epistole a deputatului frances Pichon în ziarul „Eclair”. El constată, că în anul trecut s'au început pertractări în Petersburg cu bărbați politici magiari în interesul unei amiciții ruso-magiare. De aceste negocieri n'a stat departe nici vestita scriitoare madame Adam, carea lucră cu toate mijlocele la desfacerea alianței triple. Eu apartin-dice Pichon—acelor bărbați politici francesi, cari sunt de părere, că o apropiere între Rusia și Franța este cel mai bun mijloc pentru desfacerea alianței triple. Spre acest scop am intrat în pertractări cu bărbații politici magiari și cu înalte personaje rusesi. În Petersburg aflat acțiunea noastră mulți aderenți. Deocamdată ne-a fost scopul să stingem ura ce există între magiari și ruși și care datéză dela 1848/49. Pichon dice, că espunerile din „P. Napló” în această privință sunt adevărate. În Ungaria încă se va începe o acțiune,

prin care să se facă propagandă pentru amiciția cu Rusia.

* * *

Primirea oficială a delegaților la congresul internațional socialist s'a făcut Duminecă. O armată de aproape 20.000 socialiști se adunară în piața scolei Cantonului pentru a aclama pe delegații streini. Cu această ocaziune socialistul elvețian Greulich a ținut următorul discurs de bună venire:

Cui nu-i saltă inima, când vede o astfel de adunare de oameni convinși? Cine-și presintă avântul colosal al mișcării lucrătorilor în cei din urmă 25 ani, trebuie să-și dică, că noi am făcut tot ce a fost posibil. Acum 25 ani, se dicea că „internaționala” ar fi un suflet într'un corp mic. De atunci însă acest corp s'a întins grozav. Astăzi capitalismul stă față cu o putere și această putere e reprezentată în această piață, o am în fața mea.

Ceea ce stă aici în fața mea, e o mare, însemnată pagină din istoria universală, istoria viitorului celui mai apropiat. Aci se află frații nostri din Germania, cari singuri mai îndrăsnesc a se opune forței armate; aci se află frații nostri din Austria, cari se ridică acolo în mase enorme pentru a combate și a lupta pentru dreptul electoral. Aci se află și iubiții nostri amici din Belgia cari de curând au asistat la o alegere; mai avem pe frații din Anglittera în mijlocul nostru, precum și pe cei din Franța, care după 14 zile și ei vor asista la manevrele electorale.

Nu ne lăsăm să fim ridicați în aer. Noi stăm pe pământ, pe terenul dezvoltării istorice și scim, că suntem neîvingibili. Să trăiescă solidaritatea internațională a tuturor lucrătorilor luptători!

Volders frances respunsă în o vorbire înflăcărată, care se resumă în următoarele:

„Elementul frances se declară solidar cu voi, fraților dela apus și răsărit, dela nord și sud. Lucrătorii francesi vor merge cu voi umăr la umăr contra inamicului comun și vor lupta și în acea zi, când lupta ne va fi ultimul mijloc.”

Bebel german răspuns:

Când acum 15 ani se revărsară preste noi valurile legii socialiste, când toate organizațiunile noastre au fost măturate, când trebuia să ne ascutem armele în stărnitate, singură Elveția era țera care ne da ospitalitate. Aci în Elveția ne-a fost permis să punem în miscare pârghia, ca se reducem la zero legea contra socialiștilor. În numele camarazilor germani și celor austro-ungari, mulțămesc amicilor elvețieni.

Noi nu suntem barbari ci oameni ai prezentului, armați cu totă știința timpului actual, hotărâți a schimba, a răsturna societatea actuală. Ținta noastră

stră culminază în aceea să punem capăt subjugării politice, cespoatațiuni etc.

Când va fi nevoie să sigilăm ultima lovitura cu sângele nostru, suntem gata a o face!”

La esaminarea mandatelor s'a constatat, că congresul se compune din următorii membri: 65 englezi, 1 austrian, 34 austriaci, 10 unguri, 7 belgieni, 2 bulgari, 2 danemarci, 2 spanioli, 3 americani, 6 olandezi, 38 francesi, 5 români, 1 rus, 1 sârb, 21 italieni, 101 elvețieni, 92 germani, 10 poloni, 1 norveghean, în total deci 412 delegați.

Noutăți.

Regele în comitatul Aradului. Am anunțat, că M. Sa va asista la manevrele din comitatul Aradului. Cartierul general al M. Sale va fi în Boros-sebes, în castelul contelui Wenckheim. Regele va merge cu un tren separat la Boros-sebes, care va trece pe la Arad la 9 Septembrie a. c. la 7 ore dimineața. Aici va fi salutat de reprezentanța comitatensă, compusă din notabilitățile comitatului. Intre ei va fi și P. S. Sa Episcopul Mețian. Deputațiunile orașului și comitatului Arad vor fi primite de Maiestatea Sa în 10 Sept. a. c. înainte de amiezi. Pentru primirea M. Sale se fac pregătiri mari în întreg comitatul, precum și în Borossebes.

Carte postală de 1 cr. O interesantă inovațiune postală se pregătesce de guvernul austriac. E vorba de introducerea de carte de corespondență cu prețul numai de un cr. Proiectul este basat pe principiul, care în Ungaria deja s'a adoptat, și după care cartele de corespondență se cumpără de un consorțiu, care se ocupă cu publicarea de inserate în scop de reclamă, și după aceea vinde érași guvernului cartele cu prețul jumătate. Fie-care carte are să fie prevădută de-alungul celor patru margini, pe un spațiu îngust, cu vre-o 6 anuniuri, prin care se acopere prețul. Câte 5000 carte ar fi să fie prevădute cu aceleași anunțuri.

Abrudul! Reprezentanța orașului Abrud în adunarea generală dela 9 l. c. n. a ales pe ministrul de interne Hieronymi cetățean de onoare.

„Calicul” din Sibiiu s'a calicit, adecă a devenit calic — în vreme. Trebuie să așteptăm o lună de zile până ce se va descalici. Dl redactor al „Calicului” I. Popa ne rogă în epistolă să publicăm următorul anunț: Calicul nr. 8 în urma unor pedeci neprevădute va eșideodată cu nr. 9. Satisfacem acestei rugări a dlui redactor și punem pe „Calicul” în coloanele fôiei noastre, chiar și din considerație, că el, „Calicul”, încă ne pune pe noi din când în când în coloanele sale, cu toate că noi nu-l rugăm.

Adunări secrete — dice „Erd. Hiradó” în românii din ce în ce mai multe. Aici făuresc ei apoi planurile lor, cum ar pute ația ura în contra ungarilor. Așa s'au adunat și eri — scrie numita fôie în numărul său dela 11 August n. — mai mulți români la cetățenul bogat român din Clușiu cu numele *Stefan Havasi*. (?) Ungurii din ulița aceea au observat aceste adunări și s'au pus la pândă, până vor isprăvi cu adunarea, ca apoi să le dea o lecție bună. Dar românii nu voiau să eșă din casă, ér ungarilor li s'a urit de-a mai aștepta și s'au depărtat.

Conspectul afaerilor reuniunii funcționarilor din monarchia austro-ungară pentru sem. I. 1893. În primul sem. 1893 a intrat la reun. funcționarilor — despărț. asigurărilor pe viață — 3191 propuneri de asigurare în suma totală per 3,504,000 fl. capital, și 26,000 fl. rentă, și s'a efectuit resp. s'a estradat polițe per 2770 despre un capital de 2,849,000 fl. și de 23,200 fl. rentă.

Totalitatea asigurărilor reuniunii s'a ridicat cu finea lui Iunie a. c. în polițe valide de 68,345 fl. cu un capital preste 66,652,000 fl. și în rentă de 432,000 fl. Prin mörte au devenit în decursul anului curent licide 502 polițe despre 479,000 fl. capital, și 479

fl. rentă, afară de aceste s'a solvit în anu acesta pentru asigurări de zestre — truso — 163,800 fl. Dela începutul activității reuniunii s'a vărsat pentru casurile, de asigurare devenite în valoare și licide suma de 13,442,000 fl. Suma premiilor prescrise dela 1 Ianuariu până la ultima Iunie a. c. sa ridicat în sumă rotundă la 1,155,000 fl.

Reserva premiilor 12,893,000 fl. Averea totală a reuniunii 15,122,000 fl.

Principiul urmărit de reuniunea funcționarilor a solvi în toate casurile de asigurare toate daunele la moment după producerea documentelor recerute, — a aflat un reșu-net de mulțămită și recunoștință generală.

* * *

Apucături patirofice. Din comitatul Făgărașului i-se scrie „Gaz. Trans.”: Este cunoscut scandalul întâmplat zilele trecute într-o cărciumă din Viștea-inferioară, unde viceșpanul Făgărașului își permisesse a insulta preoțimea române în modul cele mai grobian. Asemenea insulte din partea funcționarilor unguresci par a fi devenit astăzi la ordinea zilei în comitatul nostru. În Șercaia, noul solgăbirău Gridi Papp György, după cum îi place d-sale a se numi, după ce la 3 August n. c. își petrecu în cărciuma lui Herscher, dela 11 ore a. m. până la 7 ore sêra, începu a și vêrsa focul dela inimă asupra preoțimei române, insultându-o în modul cel mai murdar și mai vătămător; cu deosebire la adresa dlui protopresbiter Iuliu Dan rostî cuvinte de tot vătămătoare. Acesta este începutul carierei de solgăbirău al dlui Gridi Papp György, pe care reprezentanții veneticilor din comitat l'au ales în acest post în ultima adunare comitatensă. Dela nesce funcționari demoralizați și corupți nu putem aștepta mai mult. Preoțimea noastră însă se-și însemene bine numele acestor oameni, pentru ca în viitor să fim pe deplin orientați în tractarea față cu ei.

* * *

Pădiți-ve copii. Din comuna Brezdédu (județul Dâmbovița în România) i se scrie „Universului” din București, că la o bandă de țigani zvrugii din părțile Sibiiului, ce se opriseră câte-va zile în aceea comună, s'a vădut de nisce copii dela scôla o copilă de român. Acești copii chiar au vorbit cu ea. Mai multe femei din apropiere de locul unde puseră țiganii corturile lor, asemenea au vădut fata și s'au mirat de frumșetea ei. Primariul local G. Popescu și notariul Gavril G. Șerbănescu, luând cunoscință de acest svon, au început cercetările. Din spu-sele copiilor de mai sus, reese că a fost o copilă de român la țigani, cari, îndată ce au vădut, că au vorbit cu ea copii din sat, au și ascuns. Nisce fete de țigani au declarat primariului, că a fost printre țiganii lor o copilă de român, furată de ei dela un cărciumar din Sibiiu, dar într-o noapte au luat-o nisce țigani de ai lor din cort și nu știu unde au dus-o. Copila a fost ca de 9—10 ani. Se bănuiesc, că țiganii sau au omorât copila, sau au dus-o la Ploesci. Cercetările sunt în cursere.

* * *

Propaganda catolică, care lucră și în România cu multă sirguință, dispune în Muntenia și Dobrogea de următoarele scôle: de băeți la Sulina, de fete la Sulina; de băeți la Tulcea, la Mălcotșch, la T.-Măgurele, la T.-Severin, la Craiova; de fete la Craiova; de băeți la Pitești, la Câmpulung, la Târgoviște, la Ploesci; de fete la Ploesci; de băeți la Giurgiu, la Brăila; pensionat de fete la Brăila; scôla de băeți la Popesci, la Cioplea; principală de băeți, scôla gimnazială, sucursală, de fete (Brăția), (S-ta Maria) (Sf. Iosef), pensionat (S-ta Maria), (Sf. Iosef), orfelinat de fete în București, scôla de băeți la R. Vâlcea, la Constanța, și la Caramurat. Aceste scoli au fost frecventate în 1889 de 1744 catolici, 990 români ortodocși, 100 protestanți și 110 israeliți.

* * *

Abiturienții gimnasiilor croate, dalmatine, slovene și istriene au ținut în Agram o întrunire, al cărei scop a fost legarea unei prietenii a tinerimei. Ei s'au adunat din amintitele țeri în număr mare; între altele au depus o corônă pe mormântul poetului Braz, care a cântat unitatea croato-slovenă.

* * *

Stocul de aur în Orient. „Paris bourse” făcând un raport amănunțit despre instituttele

mulge un urciur de lapte dela țina florilor ce dörme dincolo de valea plângerei, într-o câmpie de mușuțel și mărgăritărel, și n'oi uda merii cu laptele ei, merii nu légă ródă. Dar se te păzesci, Măria ta, că îndată ce te-or simți florile, încep să se miște, să se bată, și multe se aplcă pe obraji ei, și ea se deșteptă, că dörme mai ușor ca o pasere, și vai de cel ce l'o vedé, că l'preface, după cum o apuca-o tónele, în buruiănă puciosă sau în flóre mirositoare, dar d'acolo nu se mai mișcă.

— Dar ce, ai adormit, flăcăul mamei? Tresării.

— A nu... știu unde esci, la-a-a... țina florilor!

Aușisem prin vis, ce bine-mi părea că nu me prindea bunica.

Pleópele mi cădeau încărcate de lene, de somn, de mulțămire. Și me simțiam ușor, ca un fulg plutind pe o apă care curge încet, încetinel, încetișor...

Și bunica spunea, spunea înainte, și fusul sfêr, sfêr, pe la urechi, ca un bondar, ca o lăcustă, ca acele cântece ale buruienilor, în care adormisem de atâtea ori.

— Și împăratul a încălecat pe calul cel mai bun...

— Cel mai bun... îngănam eu, de frică ca să nu me fure somnul.

— ... și-a luat o desagă de merinde și a plecat...

— ... și a plecat...

— Și s'a dus, s'a dus, s'a dus...

— ... s'a dus, s'a dus...

— Până a dat de o pădure mare și întunecată...

— ... întunecată...

— ... de unde nu se vede prin ea.

Și acolo și-a legat calul de un stejar bătrân și-a pus desagele căpătêiu și a închis ochii ca să se odihnescă. Și pasămi-te pădurea cânta și vorbea, că era fermecată; și, cum aducea șópte și cântece de departe, de departe, de pe unde ea era ca un fum, împăratul adormi, și dormi și dormi.

Când m'am deșteptat, bunica isprăvisse caerul.

Dar basmul?

Cu capul în pôla bunichii nici odată n'am putut asculta un basm întreg.

Avea o pôla fermecată și un glas și un fus, care me furau pe nesimțite și adormiam fericit sub privirile și zîmbetul ei.

D'n „Familia”.

Delavrancea.

principale financiare arată că stocul de aur era la 30 Iuliu 1893 de 9 miliarde 284,000,000. Din această sumă banca imperială rusă posedă 1511 milioane, trezoreria rusă 588, banca finlandeză 22, băncile României 65, Serbiei 9, Bulgariei 6 și a Greciei abia 1 milion.

* * *

Un discurs fenomenal. Deputații spanioli renumiți, că țin cele mai lungi discursuri, au fost lăsați pe jos de onorabilul domn De Cosmo, membru al adunării legislative din Guiana-engleză.

El a început un discurs la 10 ore seara și continuă totă ziua următoare și nu încetă de a vorbi decât la o oră după miezul nopții, adică vorbi fără să se întrerupă, decât spre a lua câte o înghițitură de apă, două-țeci și șapte de ore.

Cea mai mare parte a deputaților părăsiseră fotoliurile lor; ceilalți adormiseră. De Cosmo nu se coborî de pe tribună decât numai atunci când numai au nici un adversar înaintea sa, căci nici unul din deputați n'a mai voit să mai răspundă acestui discurs, de temă ca De Cosmo să nu încetă din nou să vorbească.

* * *

Bolă de vite. După raportul municipiului Târnava mare au fost până în 3 August l. c. n. următoarele morburii epidemice între vite: În comunele Biertan, Zlatna, Hendort, Măgarei, Mălâncrav, Criș, Retișdort Ruja și Prostia bolă de unghii și de gură între vitele cornute. În comunele Martinfalău, Garad și Apold bolă de cai. În Căhalm bolă de bivoli, în Lómnic bolă între cai și vitele cornute; în Cața bolă de cai.

Brutalitățile dela Oradea-Mare.

Dela un corespondent din Oradea al fôiei noastre primim următorul raport despre cele întâmplate acolo Miercuri și Joi sara:

Oradea-Mare, 12 August 1893

Stimate dle redactor! Abia aș putea să scriu despre sălbăticiile din cale afară barbare, ce le-au comis aici Miercuri și Joi noaptea frații de cruce urmași ai lui Arpad și Moise, adică magiarii și jidani asupra românilor. N'am putut se vă scriu mai curând, căci nici modesta mea persoană n'a fost cruțată, precum sciti, de selbaticii feroși și nici Joi, nici eri nu sciam, că ore nu vom fi atacați de nou și sau măcelăriți sau pefugați din oraș. Și apoi e știut că „inter arma musae silent“

Publicul scie, că ansă de aproape la aceste a dat broșura nemernicului Pituc, pe care cumcă el a publicat o ved și scim cu toții, dar că el a scris-o și că Pituc, în decadența sa nu este un simplu instrument condus de mâni nevedute, cari au plănuțit întreg acest scandal, pe acesta eu n'aș putea să jur. Datele pamfletului au fost folosite de-odată de întreaga presă, dar agitația cea mai puternică a pornit de la Oradea, parte în diarele de aici, parte în diarele din capitală dar prin corespondențe agitatore trimise tot aici. În asta s'a vedut deja un plan ôrecare infernal, propagat sistematic de pécătosa de diaristică. Indată ce s'a pornit contra P. S. Sale Ep. Pavel acesta haisă (cum se dice la noi) crâncenă se puté prevedea, că lucrul nu va avé sfârșit bun și publicul era agitat, iar Miercuri pe când se vede, că au proiectat matadorii atacul, prin cafenele, birturi și pe strada toți șopteau și spuneau în taină, că de sară vor fi demonstrații, dar că de la cine pornesc și cine le pune la cale, nimenea nu scia sau nu voia să spună. Eu cel puțin în decursul zilei n'am putut afla nimic pozitiv. Am aflat însă sara cine au fost matadorii, parte i-am vedut eu atunci sara sbierând, parte am audut de la alții: sunt jidani și magiari; între ei este precum se spune, vestitul inspector reg. Sipos, protectorul lui Pituc, apoi am vedut pe capul măiestrilor Bercsey care e de origine român, Sasz, un diarist jidano-magiar etc.

Indată ce s'a însărat, între 7 și 8 ore tumultuanții au început a se aduna pe piața mică, unde se află și poliția, care fusese făcută atentă de cu ziua din partea românilor, despre cele ce se pregătesc și totuș n'a luat măsurile necesare, *) n'a recuirit la timp, decât foarte târziu, miliția, așa că omului cu judecată justă îi vine a crede, că ea a dat frâu hordelor barbare și și îndestulăscă pofta lor de resbunare. Astfel în prezența poliției, care nu i-a putut, (alții dic, că n'a voit) împedea, cântând nota becherescă a lui Kossuth și făcând un sgomot asurđitor de înjurături și insulte la adresa episcopului Pavel și a românilor au sdrobot în câteva minute cu mii de bolovani toate ferestrele reședinței. De aci apoi au plecat să devasteze casele celorlalți români, sberând și urlând și făcând o larmă înfiorătoare, cum oradanii n'au audut nici odată în viața lor. Adevărată ôrdă de lupi turbați! Aci trebuie să amintesc, că foile magiare, parțiale cum sunt totdeuna și și biroul de telegrame n'au amintit decât 3-4 români, la cari s'ar fi spart fereștile; se vede, că li-e rușine a constata în fața lumii întreaga lor operă de distrugere și rușine se le și fie. Faptul e, dle redactor, că Mercuri noaptea, până pe la meșul nopții, au atacat și distrus în măsură mai mică sau mai mare locuințele tuturor românilor inteligenți din Oradea, toate instituturile române, cu un cuvânt tot ce e românesc, chiar și bisericile române gr. or. și gr. cat. prin ce și-au ajuns culmea barbariei, căci numai la păgâni s'a pomenit, ca să atace locașurile sfinte creștinesci. **) Astfel, încât sciu eu, au fost atacați următorii: Reședința episcopescă, canonicii Sarkady, Lauran, Köváry, advocații dr. Kiss, Zigre Dr. Duma, Dr. Papp, Dr. Buna, Erdély, preotul Mărcuș, vicarul Goldiș, prot. Mihut, judele de tribunal Nestor, redactorul Ardelean, Ioan Groza, apoi bisericile române, consistoriul gr. or. fundațiunea „Jiga“, scôla română gr. cat. și seminarul debăiați „Leopoldinum“. Eță dle redactor, șirul lung al jertfelor furiei destrăbălate! Au mai năvălit și asupra locuinței lui Ditz, preot rutén, apoi din greșelă au atacat și pe unii unguri, precum pe Bognâr, care locuesce în acelaș edificiu cu avocatul Zigre, Rudnyanszki, un poet șovinist ș. a.

La unii din aceștia devastările au fost într'adevăr asiatice, cum făceau tătarii și mongolii de tristă aducere aminte. Mai grozav a fost nimicită reședința episcopescă, cu întreg mobiliariul, apoi seminarul de băiați, unde au rupt ferestrele jos și s'au înarmat cu ele și au rupt și porța, intrând înăuntru; la fundațiunea „Jiga“ au dispărut mai multe bucăți de vestimente de pat, se vede, că le-au furat după-ace au nimicit ferestrele, la părintele Mihut au stricat zăplazul de dinaintea casei, la părintele Groza au intrat în casă și au nimicit total mobiliariul, ér Groza s'a refugiat în o grădină din apropiere etc. etc.

Aceste și alte scene s'au petrecut până la 11 ore, când terminând cu toți românii, horda selbatică, cu o furie și mai mare, înversunată de isbândă, s'au reîntors de nou la reședința episcopescă și au început a doua ôră a o bombardă cu petri, a o bate cu cio-mege și grinđi, ruinându-o grozav. Atunci abia apoi sosi miliția și închidând câte-va strade, respinse și împrăștiă mulțimea, care se resfiră prin oraș sbierând mult timp pe strade și prin birturi, cum urlă lupii prin depărtări. Chiar și miliția a fost atacată cu petri și un soldat a fost greu rănit.

*) Tocmai ca la Turda. Red.

**) Ungurii au bajocorit și pângărit bisericile noastre și în 1848, făcând din ele grajduri pentru cai etc. Red.

În ziua următoare am putut apoi vedé devastarea grozavă, ce s'a făcut pretotindinea. Oradea avea aspectul unui oraș din Asia, atacat hoșesce de bașibozuci sau beduini. Am vedut, că diarele unguresci scriu, că paguba e la 10.000 fl. eu însă susțin, că este la 30—40 mii. Și cu toate acestea, nici cu asta n'a fost destul ziua se vorbea, că desară va fi lucru mai mare. Credeam și nu credeam sgomotelor, căci ce era să mai facă? De devastat n'aveau ce, să ne omóre pôte! Și hidra éráș și-a ridicat capul. Indată ce s'a însărat o mulțime mare de tulburători s'au adunat la reședință. Poliția i-a provocat să se împrăștiie, dar înzadar, ei voiau cu ori ce preț a repeta scenele din sara trecută. Atunci veni miliția să facă ordine: pedestrime și husari. Husarii înaintau încet, când deodată se auđiră două foșnete lungi și puternice și se vedu că cineva din public a slobodit între caii husarilor două rachete, ca să producă incurcală. Acesta a fost opera unui moment. Caii s'au spăriat, ér comandantul, cugând că miliția e atacată, dădu semn de asalt. Husarii năvăliră în carieră asupra mulțimii și răniră pe mai mulți din public. Tulburătorii vedând, că nu e glumă, o luară la sănătosa. Astfel s'a făcut liniște, dar de atunci patru-léză miliție pe strade, ér casele devastate stau sub pază. Oradea are aspectul unui oraș bătut de inimic și pus în stare de asediu. Magiarii din oradea, în loc să vadă că mare și neiertată prostie au făcut și se se căiescă de ea, sunt infuriați pe români, și acum și pe miliție, că pentru ce i-a împrăștiat. Ar fi dorit bagsemă să-i împrăștiat în pace, ca Miercuri sara... ér foile lor dic, că românii sunt de vină la toate aceste: hoțul de păgubaș.

Am făcut, dle redactor o scurtă și palidă iconă despre sălbăticiile din Oradea.

Ungurii de aici se pot mândri, că au întunecat în renume de devastatori bechiaresci pe frații lor din Turda, Șimleu și Arad, ér lumea cultă, Europa, va sta încruciașă la auđul acestora și simpatia ei va fi în favorul nostru, a celor ce suferim!

Ce va dice despre unguri — lăsăm să o gâcască ei, ungurii!

Popița.

Societatea „Petrul Maior.“

Raportul societății „Petrul Maior“ din Budapesta pe anul școlastic 1892/93 face în partea generală o aprețiere despre activitatea societății. Din datele speciale estragem: Societatea a avut membrii onorari 39; fondatori 29; ajutători 1; ordinari 49.

Din raportul general al comisiunii literare se constată, că în decursul anului 1892/3 s'au cetit 8 operate din partea a 6 membrii ordinari ai societății.

Biblioteca societății a constat la începutul anului: a) bibliotecă „misetă“, din 1110 opuri în 1314 volume; b) bibliotecă „franceză“ din 217 opuri în 306 volume.

În anul acesta simțindu-se trebuința de a se aranja din nou biblioteca; și mai multe cărți s'au aflat a fi necomplete, au fost scôse din bibliotecă. Au mai rămas din cele vechi în bibliotecă micșă 1088 opuri în 1292 volume, ear' cea franceză neschimbată.

În decursul anului bibliotecă misetă s'a înmulțit cu 105 opuri în 134 volume. Deci la sfârșitul anului bibliotecă constă:

a) micșă . . . din 1193 op. în 1496 volume
b) franceza . . . „ 217 „ „ 316 „

Total . . . din 1410 op. în 1812 volume

La înmulțirea bibliotecii s'au făcut între altele următoarele maritimose donațiuni:

DI C. Brediceanu 42 op. 55 vol. Dr. Crăiniceanu 16 op. 19 vol. On. Academie română 16 op. 16 vol.

Foile care le primește societatea sunt:

„Archiva soc. șt. și lit.“ (Iasi). Biserica și Scôla (Arad). „Bis. Ort. Rom.“ (București). „Candela“ (Cernăuți). „Conv. Literare.“ (București). „Familia“ (Oradea-

mare). „Fôia Diec.“ (Caransebeș). „Gazeta Bucov.“ (Cernăuți). „Gazeta Trans.“ (Brașov). „Gyógyászat“ (Budapesta). „Luminătorul“ (Timișoara). „Rev. crit. literară“ (Iasi). „Rev. Nouă“ ab. (București). „Român. Revue.“ (Sibiu). „Spitalul“ (București); „Telegraful (Sibiu)“ „Timpul“ (București). „Transilvania“ (Sibiu). „Tribuna“ (Sibiu). „Unicea“ (Blaș). „Calicul“ (Sibiu). „Vulturul“ (Oradea-mare).

Din rațiociniul anual al fondurilor societății rezultă la încheierea anului următoarea stare a cassei:

a) fondul permanent:
în efecte 4315 fl. 50 cr.
în bani gata 374 „ 42 „
Total 4689 fl. 95 cr.

b) fondul disponibil:
prezentă un cassa rest de 109 fl. 27 cr.
deci societatea „Petrul Maior“ la finea anului 1892/93 dispune de
avere în suma de . . . 4799 fl. 19 cr
ceea-ce în comparație cu
anul trecut 4657 „ 49 cr.
dovedesce un crescăm. de 141 fl. 70 cr.

Program

pentru adunarea generală a XXXII-a a Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, care se va ținea în 27 August st. n. a. c. și zilele următoare în Năsăud.

Duminică, în 15/27 August:

I. Parastas pentru fericitul de piă memoria președinte, George Barițiu.

II. Ședința I cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea ședinței prin preșidiul ordinar la 10 ore a. m. în localul, ce se va destina spre acest scop
2. Raportul general al comitetului despre activitatea sa în decursul anului 1892, dimpreună cu aceluia.

3. Alegerea unei comisiuni de 3 pentru examinarea raportului general și a unei comisiuni de 3 pentru examinarea rațiocinului pro 1892 și a proiectului de buget pro 1894.

4. Esmitera unei comisiuni de 3 pentru încasarea de taxe dela membrii vechi și dela cei cari se vor înscrie de nou.

5. Insinuarea propunerilor și eventualelor interpelări.

6. Raportul comisiunii de înscrieri.

7. Cetirea eventualelor disertațiuni.

Luni în 16/28 August:

III. Ședința II-a cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea ședinței la 9 ore. a. m.

2. Verificarea procesului verbal al ședinței I a

3. Raportul comisiunilor esmise în ședința I-a.

4. Alegerea președintelui, cassarului și eventual a altor funcționari a Asociațiunei pentru restul periodului 1893—1895.

5. Cetirea eventualelor disertațiuni.

6. Defigerea locului pentru viitoare adunare generală.

7. Dispozițiuni pentru autentificarea procesului verbal al ședinței a II-a.

8. Încheierea ședințelor adunării generale.

Se observă, că eventualele disertațiuni au se fie prezentate preșidului Asociațiunei în scris cu 8 zile înaintea adunării generale.

Din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 27 Iuliu, n. 1893.

Dr. Il. Pușcariu, Dr. A. Frâncu,
vicepreședinte secretariu II.

Nr. 149/893

[134] 1—3

Escriere de concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc devenit vacant la școala elementară capitală română de confesiunea gr. or. din Brașov, se scrie cu această concurs cu termen până la 20 August 1893 st. v.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariul de învățătoriu provisoriu 500 fl.

2. Salariul fundamental anual de învățătoriu definitiv 600 fl. și bani de cuartir în două categorii 100—120 fl.

3. Cuincuenale de 50, se dau cu totul cinci cuincuenale.

Concurenții vor adresa subscrisii eforii petițiunile lor instruite cu documentele:

a) că sunt români de confesiunea greco-orientală;

b) că au purtare bună atât în privința moralității, cât și în relațiile civile;

c) că sunt de constituțiune firmă și deplin sănătoși;

d) că au depus examenul de calificățiune învățătoresc cu calculi buni.

e) că cunosc limba magiară și limba germană după recerintă;

f) că posed cunoscințe teoretice și practice din desemnul liniar din gimnastică, și din grădinarit;

g) anume atestat dela iustitul unde au servit până acum în cas că au servit;

Vor declara concurenții în petițiunilelor că se vor supune legilor noastre bisericesci și școlare, precum și normativelor și dispozițiilor speciale ale acestui institut, ce sunt în vigoare sau se vor face în decursul timpurilor Brașov, 12 Iuliu, 1893.

Eforia școlilor centrale române or. răsăritene Brașov.

Nr. 355/1893

[133] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de clasa III Răcătau, protopresbiteratul Sebeșului, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful român”.

Cu postul acesta de paroch este împreunat un venit anual de 402 fl., despre care se pot trage informațiuni mai deaprobe dela comitetul parochial și oficiul protopresbiterat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile instruite conform normelor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat până la termenul susindicat.

Sebes, 7 Iuliu, 1893.

Oficiul protopresbiterat, în conțelegere cu comitetul parochial.

I. Tipeiu,
protopresb.

Nr. 654/1893

[132] 2—3

CONCURS.

Pentru indeplinirea posturilor vacante de învățători în școlile confesionale din comunele de mai jos se scrie prin această concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foia archidiecesei „Telegraful Rom.”

Emolumentele sunt:

1. În Poplaca două posturi a 300 fl.; pentru unul cuartir în edificiul școlii, pentru al doilea relut de cuartir 15 fl. și câte 3 stângini metrice de lemne pentru încălzit. Salariul se va solvi din cassa bisericeii în cuartale anticipative.

2. În Sadu un post cu salariu anual de 300 fl. ce se va solvi în rate lunare anticipative din cassa alodială, cuartir în edificiul școlii și 3 stângini metrice de lemne.

3. În Șura mare un post cu 300 fl. ce i se va solvi din repartiție încassată prin epitropia parochială, cuar-

tir în edificiul școlii și lemne de încălzit câte reclamă trebuința.

Doritorii de a reflecta la vre-unul din aceste posturi vor avea a-și trimite suplicile de concurs la subsemnatul oficiu protopresbiterat, instruite în sensul legilor în vigoare, în termenul deschis; dela toți concurenții se recere se conducă cântările în biserică în zile de dumineci și serbătoare, având a se presenta spre a-și documenta desteritatea în cântări în vre-una din dumineci în fața locului până la ziua alegerii.

Sibiu, 28 Iuliu, 1893.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Sibiiului.

Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 272/1893

[131] 2—3.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc din Căcova, protopresbiteratul Seliștei, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu anual 330 fl. v. a. din cassa bisericeii.

2. Cuartir natural în edificiul școlii.

3. Trei stângeni lemne de încălzit.

4. Folosirea grădinei școlare.

Învățătorul ales e obligat a ținea dumiueca și serbătorea strănă în biserică.

Reflectanții la acest post se-și înainteze cererile, instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis.

Seliște 12 Iuliu 1893.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 161/893

[130] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunilor învățătoresci din mai jos scrisele școle confesionale gr. or. din comunele bisericesci aparținătoare de protopresbiteratul Orăștiei, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foia „Telegraful Român”.

1. Orașul Orăștie, un post de învățătoră cu salariu anual de 300 fl., plătiți în rate lunare anticipative, adaus personal 60 fl., cuartir natural în edificiul școlii și 2 stângini de lemne sau preste tot în bani 60 fl. Dreptul de cuincuenale, satorinde; se observă că pe lângă instrucția în clasa de fețițe, învățătoră are a propune și lucrul de mână femeesc.

2. Sibot (Alkenyér) al 2-lea post învățătoresc cu salariu anual de 300 fl. dela popor, cuartir liber — se țină strănă în Dumineci și serbători, și apoi înainte de alegere a se presenta în vre o Duminecă sau serbătore în s. biserică pentru a i se vedé desteritatea în cântări și tipic, ér cei ce cunosc musica vocală vor fi preferiți.

3. Vaideiu al 2-lea post învățătoresc cu salariu anual 300 fl. din cassa alodială în rate lunare decursive, bani de cuartir din venitul bisericeii 10 fl. precum și 3 stângini de lemne, din care este a se încălzi și sala de învățământ. Alesul va avé a ținé Dumineca și serbătorea strănă în în s. biserică, apoi a se presenta în vre-o Duminecă sau serbătore în biserică mai nainte de alegere spre a se vedé desteritatea în cântări și tipic.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne petițiunile lor instruite conform legilor din vigoare la subscrisul până la termenul sus scris.

Orăștie, 17 Iuliu, 1893.

În conțeloge cu comitetele parochiale respective

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

Nr. 384/1893

[129] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu, de nou înființat, la școala populară gr. or. din Brad, se scrie concurs cu termen de 25 zile dela prima publicare în „Telegraful român”.

Salariul este de 300 fl., dintre cari 150 fl. din cassa bisericeii și 150 fl. din repartiție, și se solvesce în rate lunare anticipative.

Totodată se pune în vedere fiitorului învățătoriu, cumcă după un an de funcțiune se va face provisiune, pentru a primi cuartir în natură, eventual una sumă potrivită ca relut de cuartir.

Concurenții au a-și așterne cererile, instruite conform normelor din vigoare și provădate cu documente des pre serviciile lor de până aci pe terenul instrucțiunei, la subsemnatul oficiu protopopesc.

Brad, la 16 Iuliu, 1893.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Zărandului.

Vasiliu Dămian,
protopresb.

UZ. 259—1893

[127] 3—3

CONCURS.

La institutul de agronomie din Mediaș, Transilvania, este de ocupat un al treilea post de învățătoriu primariu pentru specialitățile agronomice și anume pentru vinărit, pomărit, stupărit și cultivarea vermicilor de mătase.

Cu postul acesta este împreunat un salariu de 800 fl. v. a. și se urcă cu 4 adause cuincuenale la suma de 1200 fl. v. a. și dreptul de pensiune conform conclusului universității din 17 Novembre 1874 Nr. 845—1874 și este învățătorul al treilea obligat a da până la 20 de ore pe săptămână instrucțiune teoretică precum și a conduce lucrurile în grădina de pomărit, vii și prinițe.

Ocuparea postului deocamdată va fi pe un an de probă; la prestațiuni corespundătoare ocuparea postului provisoric se va transforma la finea anului de probă în definitivă, și la cas dacă acesta nu se va întâmpla, se vor rebonifica respectivului spelele de călătorie tour și retour.

Competenții la postul acesta, au a-și trimite rugarea, din care se fie evident, că au absolvat cel puțin șase clase la un gimnasiu sau la o școală reală superioară, precum și o academie agronomică și posedă o pracsă corespundătoare în vinărit și pomărit, până în 31 August 1893 la oficiul central al universității săsesci în Sibiu.

Limba de propunere este cea ger-

mână, la cas de calificățiune egală vor fi preferiți competenții, care posed limbele patriei (germane, magiare și română).

În cas, când nu s'ar afla competenți pe deplin calificați, și rezervă curatorul școlii industriale economice din Mediaș dreptul a primi și spre un competente necualificat ca suplent și a'l aplica deocamdată pe anul școlastic 1893/4.

Dela oficiul central al universității săsesci.

Sibiu, 3 August, 1893.

Thalman,
comite.

Nr. 3824/1893 Plen.

[124] 3—3

CONCURS.

Pe basa regulamentului seminarial din 1892 §§. 1, 3, 6, 10 și 13. se publică concurs nou pentru ocuparea postului de econom, la seminarul pedagogico-teologic din Sibiu.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: o remunerațiune anuală de 300 fl., precum și locuință, vipt, încălzit, luminat și serviciu în seminar, toate numai pentru persóna sa.

Remunerațiunea anuală de 300 fl. se va pute urca în considerarea calificățiunei superioare a economului; concurenții însă au se-și formuleze cu precisiune pretensiunile lor pentru o astfel de urcare.

Dela concurenți se cere se documenteze, că sunt români greco-orientali, cu studii pregătitoare și eventual cu pracsă în afacerile economiei domestice; de asemenea se documenteze servițiile și purtarea morală de până acum.

Concursele instruite cu toate documentele necesare sunt a se presenta consistoriului subsemnat până inclusiv la 19/31 August a. c.

Agendele economului seminarial sunt marcate într'o instrucțiune specială, carea se pôte vedé în orele de de oficiu în cancelaria consistorială.

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 5/17 Iuliu, 1893.

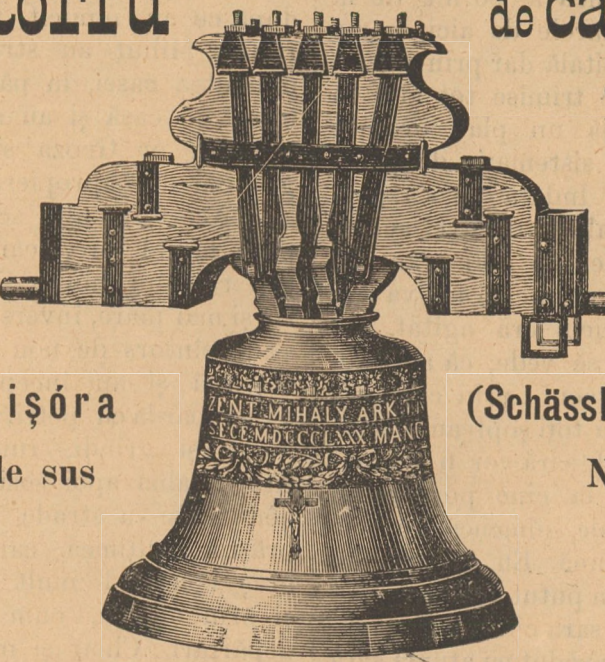
Consistoriul archidiececan.

Miron Romanul,
archiepiscop.

Dr. Remus Roșca,
secretariu.

**Mai mulți
Culegători tipografi
se angagiéază imediat în
Tipografia archidiececană
Sibiu.** [135]

Mihaile Manchen,
vărsătoriu **de campane**
(Clopote)
și de construcțiunea cea mai nouă
cu sul sucitoriu
în Sighișóra
piața de sus
(Schässburg - Segesvár)
Nr. 168

o firmă, ce există dela anul 1822 și se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a **liferă și repară clopote** de totă mărimea cu **coróna de stejar ori de fer legat**, face și **scaune de clopote din fer bătut** pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efeituează și în depărtare. **Clopote mai mici sunt în tot timpul gata**, Solvirea se va primi și în rate.

[18] 8—10